

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Na lata 2019-2021

Gmina Pacyna

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Pacyna opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty

przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Pacyna na lata 2019-2021. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca

2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pacyna na lata 2015-2022.

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie

W 2017 roku z różnych form świadczeń skorzystały łącznie 103 rodziny(liczba osób w rodzinach 265). Liczba ludności gminy w 2017 roku wynosiła 3 575 osób w tym 1 759 kobiet i 1 816 mężczyzn. Osoby korzystające z pomocy GOPS stanowią 7,41 % ludności gminy.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS w Pacynie w 2017 r.

rodziny	liczba rodzin
z dziećmi do 18 r. ż.	46
wielodzietne	12
Niepełne	15

Źródło: dane własne GOPS

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą GOPS w Pacynie w latach 2015 -2017 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2015	104	300	16	19	12	3	2	1
2016	106	294	19	16	10	3	2	1
2017	106	270	19	14	9	1	2	1

Źródło: dane własne GOPS

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są: bezrobocie, niepełnosprawność a także bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym nie mają szans na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie, większość osób dojeżdża do pracy poza teren gminy. Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych oraz placówek oświatowych i kulturalnych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Edukacja szkolna w gminie Pacyna realizowana jest w Szkole Podstawowej w Pacynie.

Tabela nr 3. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum znajdujących się na terenie gminy Pacyna

szkoła	liczba uczniów w roku szkolnym		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Szkoła Podstawowa w Pacynie	162	178	207
Gimnazjum w Pacynie	63	45	21(oddział)

Źródło: Szkoła Podstawowa w Pacynie

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” W roku 2017 programem objęto 170 osób , w tym 91 dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej z 43 rodzin. Koszty programu w roku 2017 wyniosły 82 059 zł. Liczba dzieci objętych programem z roku na rok jest coraz mniejsza.

Każdego roku ok. 8 dzieci z rodzin w których występuje problem alkoholowym uczestniczy na obozie wypoczynkowym programu „Pogodne lato” .

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu gminy Pacyna w rodzinach zastępczych przebywa 2 dzieci i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 1

dziecko. Ośrodek pomocy prowadzi pracę socjalną z rodzinami tych dzieci pod kątem ich powrotu do rodzin biologicznych.

Tabela nr 4. Środki przekazane przez Gminę Pacyna na pokrycie wydatków przeznaczonych na utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

	2015		2016		2017	
	Liczba dzieci	koszt	Liczba dzieci	koszt	Liczba dzieci	Koszt
Dzieci przebywające w pieczy zastępczej	2	1 810	2	3 005,43	2	7 851,62

Tabela nr 5. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny

2015 rok			2016 rok			2017 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
10	44	19	10	44	19	10	39	17

Źródło: dane własne GOPS

W Ośrodku od kwietnia 2013 r. zatrudniony jest asystent rodziny współpracujący z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie wynika, że w latach 2015 - 2017 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci przydzielenia asystenta rodziny była na tym samym poziomie. Od stycznia 2018 r. liczba rodzin wymagających wsparcia zmniejszyła się, wsparciem objętych jest 7 rodzin. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,

2. występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podejmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny zatrudnieni w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacynie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Tabela nr 6. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie

Powody przyznania pomocy	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	64	194	57	173	42	97
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	17	91	16	90	14	78
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezrobocie	51	181	54	177	49	160
Bezdomność	1	1	1	1	1	1
Niepełnosprawność	42	87	41	86	41	79

Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	10	11
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	4	5
Alkoholizm	3	10	8	22	11	26
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	35	87	39	92	42	90
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	33	139	28	107	25	95
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	3	9	1	1

Źródło: dane własne GOPS

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na każde drugie i kolejne dziecko lub również na pierwsze dziecko w przypadku spełnienia kryterium dochodowego.

Zgodnie z zapisami ustawowymi wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia z pomocy społecznej. W roku 2017 z pomocy 500+ skorzystało 220 rodzin. Wysokość wypłaconego wsparcia to kwota 2 175 647 zł

Około 150 rodzin uprawnionych jest do pobierania świadczeń rodzinnych. Największą grupę stanowią pobierający zasiłki rodzinne na 2 dzieci, 1, 3, 4 i więcej o dochodach w granicach 200-500 zł miesięcznie, następnie rodziny nie osiągające dochodu w ogóle oraz z dochodem pow. 500 zł na osobę miesięcznie. W ostatnim okresie liczba rodzin kwalifikujących się do otrzymywania świadczeń rodzinnych.

Tabela nr 7. Wydatki na świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz świadczenia wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

L.p.	Rodzaj Świadczenia	2015		2016		2017	
		L. św.	kwota	L. św.	kwota	L. św.	kwota
1.	Zasiłki rodzinne	3 016	305 405	3 379	377 621	3 037	357 061

2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	1 535	142 602	1 621	182 240	4 472	521 071
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	2 310	353 430	2 347	359 091	2 354	360 162
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	159	190 000	137	171 600	135	189 810
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	42	21 545	48	24 561	58	28 952
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	17	17 000	27	27 000	27	27 000
7.	Fundusz alimentacyjny	320	111 300	289	105 350	240	82 500
8.	Świadczenia wychowawcze + koordynacja	-	-	3 378 19	1 713 833 9 500	4 383	2 175 647

Źródło: dane własne GOPS

Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1r. życia w kw. 1000 zł miesięcznie oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych. W 2017 roku wypłacono 123 świadczenia rodzicielskie na kwotę 113 526 zł, natomiast w I połowie 2018 roku wypłacono 48 świadczeń na kwotę 39 953 zł.

Na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich kilku lat wypłacane są świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego na podst. przepisów „Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”. W 2017 roku do świadczeń uprawnionych było 13 rodzin - wypłacono 240 świadczeń na kwotę 92 500 zł. Natomiast w I połowie 2018 roku wypłacono 84 świadczenia dla 10 rodzin w łącznej kwocie 36 100 zł.

Dla dzieci z rodzin ubogich realizowany jest program wsparcia stypendialnego – w roku 2017 wsparciem objęto 46 uczniów na kwotę 35 414,40 zł. W I półroczu 2018 r. stypendium otrzymało 42 uczniów na łączną kwotę 21 088 zł.

Kolejny program kierowany do rodzin, to Karta Dużej Rodziny - polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podst. pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Od 2015 r. łącznie zrealizowano 31 wniosków : wydano 122 Karty dla 42 rodziców i 80 dzieci.

Tabela nr 8. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny

Liczba:	2015	2016	2017
wniosków	26	3	2
rodzin	17	3	5
wydanych kart, w tym	89	15	18
dla rodziców	30	6	6
dla dzieci	59	9	12
rodzin z 3 dzieci	17	3	2
4 dzieci	3	0	0
5 dzieci	3	0	0
6 i więcej	1	0	0

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Pacyna przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych • Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Pacyna • Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rodzinę (m. inn. terapeuta ds. uzależnień, psycholog) • Baza instytucji wspierających (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela • Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej

<p>pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • Dobrze rozwinięta baza placów zabaw dla dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak w środowisku „animatorów kultury”- osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież • Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów • Wycuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc asystenta rodziny w celu wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. • Edukacja rodziców • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny : Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe

- 1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.**
- 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.**
- 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.**

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.				
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2019- 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2019- 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	2019- 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie Placówki oświatowe	Liczba i rodzaj działań	Środki własne, Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Pacyna Gminna Komisja Rozwiązywania	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne

		Problemów Alkoholowych		
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Pacyna Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	Środki własne, Środki zewnętrzne
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Środki własne, Środki zewnętrzne

Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	2019-2021	Szkoła Zespół Ludowy Pacyna Gminna Biblioteka Publiczna	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w z zorganizowanych zajęciach	Środki własne Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.				
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Szkoła Podstawowa w Pacynie Przedszkole Samorządowe w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie	Liczba dzieci korzystających z posiłków.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2018 - 2020	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Placówki opieki zdrowotnej Szkoły, przedszkole Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyninie	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.				
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie	Liczba rodzin przeżywających trudności.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Gminie Pacyna w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Pacyna Policja	Liczba założonych Niebieskich Kart.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej .	2019- 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Urząd Gminy w Pacynie	Liczba rodzin objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Sąd Rodzinny i Nieletnich w Gostyninie	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2019 - 2021	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2019 - 2021	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Placówki opieki zdrowotnej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pacynie	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne, Środki zewnętrzne

Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,

- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Realizatorzy Programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacynie przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Pacynie;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pacynie;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Pacyna;
4. Placówek oświatowych z terenu gminy Pacyna;
5. Placówek służby zdrowia;
6. Organizacji pozarządowych;
7. Posterunku Policji w Pacynie;
8. Kuratorów sądowych;
9. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
10. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Gostyninie;
11. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie;
12. Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyninie;
13. Parafii z terenu gminy Pacyna

Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Pacyna, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie monitorowany przez Zespół zadaniowy ds. opracowania i monitorowania realizacji „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2019 – 2021” powołany zarządzeniem Nr Or.A 0050.52.2018 Wójta Gminy Pacyna z dnia 09 listopada 2018 r. w sprawie powołania Zespołu zadaniowego ds. opracowania i monitorowania realizacji „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2019-2021”. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania

środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację (podmioty składają informacje do dnia 15 marca każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie).

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Pacyna przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacynie roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pacyna na lata 2019 - 2021 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.